

ד ר ך מל"ת לו פקודיך שכא

בדברו דברי תורה ובהיפך ח"ו מוליד ח"ו כהיפך פעולת שוא ושקר נח"א קצ"ב ע"ב, על כן אמר בספר חסידים שאפילו כל מה שהאדם מדבר בדרך גוזמא מוכרח להתקיים באיזה פעם להיות שנברא מהדיבור שיעור קומה ומצפה להשלים הענין הנדבר במעשהו, וזשרז"ל [מגילה טו.] אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך אל תהי קללת הדיוט וכו', וכמו שנצטוינו שלא לשקר בחותמא דמלכא היינו להוליד ח"ו בנים זרים ע"י ברית המעור כמו כן אסור לשקר בחותמא דמלכא (חותמו אמת) בהוליד ח"ו בברית הלשון פעולות שקרים, על כן פגם בברית הלשון תזיק ח"ו לברית המעור, והנה לפי זה גם פגם ברית המעור נכלל באזהרת לא תענה וכו' דמשקר בחותמא דמלכא ח"ו, השב ישיב כל זה אל לבו וישוב אל ה' וכו' ויקבל על עצמו וכו'.

מעשה בראשית שהוא יתברך הבורא והיוצר כל וחלילה לנברא לברות דבר אשר לא ברא הקב"ה, הבן הענין. וכן אמרז"ל [סנהדרין צב.] כל המשנה [המחליף] בדיבורו יהיה בעיניך כאלו עובר עבודה זרה, הנה לא אמרו סתם כל המשנה בדיבור כאלו עובר עבודה זרה רק יהיה בעיניך כאלו וכו' י"ט, אבל הוא בעצמו הוא כעבודה זרה ממש שעשה את עצמו בורא, וכן משמע מהגזירה שזה שדרשו בליעל בליעל שפירושו בלי עול, כאלו לא היה עליו עול בוראו ח"ו י"ט, המשכיל יתבונן בזה הענין וישוב אל ד'.

טז) ותדע עוד ברית הלשון מכוון נגד ברית המעור [ספר יצירה א' ג']. וכמו ברית המעור מוליד כמו כן ברית הלשון מוליד, כי כל דיבור הוא שיעור קומה שלימה מתיילדת מכוחות נפשו, פוק חזי בזה"ק מה מוליד האדם אוצר החכמה

הגהות הצבי והצדק

(משלי כא כג) שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו, ראשי תיבות רמוז שמשון, שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו, ברית כרותה לשפתים לכך אל יפתח אדם פיו לשטן. לא יאמר אדם לחבירו ולא לבניו, חלך ותמיר, מומר יהיה. אחד היה רגיל לקרוא לבני אדם כשמדברים דברים שלא היו נראים לו, פגר או פעמים אמר אתה עושה כמו כומר, אמר ליה החכם לא יתכן כך לזרע ישראל שלא יתקיים בו או בזרעו, לכך חדל לך.

ריח) לא מצאתי סגנון זה בדברי חז"ל. ריט) ג"ל דחילופי דרשות מצינו כאן, גז"ש דבליעל בליעל נדרשה בגמ' לענין המעלים עיניו מן הצדקה כאלו עו"ז (ב"ב י.), אבל גבי המחליף בדיבורו כאלו עו"ז דרשו בגמ' [סנהדרין צב.] גז"ש תעתועים תעתועים, כתיב הכא והייתי בעיניו כמתעתע וכתיב התם הבל המה מעשה תעתועים וכו' עיי"ש, רצ"ע בדבה"ק. רכ) כתב בספר חסידים סימן תע"ט וז"ל, כתיב